

דַּרְשֵׁתִי קַרְבְּתְךָ

על פי שיעורו של הרב איתן כהן שליט"א • השיעור נמסר בבית הכנסת פרי מגדים, צפת ת"ו • שיעור מספר 7 – נמסר בצום גדליה תשפ"ד

המהות של עשרת ימי תשובה

הרמב"ם פורש המשניות מביא לנו מה צריכים לעשות בעשרת ימי תשובה, מהי העבודה שלנו. הרמב"ם כותב כאן את כל העבודה שאנו עושים בעשרת ימי תשובה.

כותב הרמב"ם (בסוף מסכת ראש השנה פרק ד משנה ז): "ואמר ובישעת ההלל, לפי שלא היו קורין הלל לא בראש השנה ולא ביום הכפורים. לפי שהם ימי עבודה והכנעה ופחד ומורא מהשם יתברך, ויראה ממנו, ומברך ומנוס אליו, ותשובה ותחנונים, ובקשה, כפרה וסליחה. ובכל אלו הענינים, אינו הגון השחוק והשמחה".

בואו נחזור על דברי הרמב"ם לאט לאט. **לא אומרים הלל לא בראש השנה ולא ביום כפור**. ראש השנה זה חג, ועל יום כפור נאמר 'לא היו ימים טובים לישראל יותר מיום כפור'. ואף על פי כן אין בו הלל. למה לא?

'לפי שהם ימי עבודה' – דבר ראשון, מה עושים בימים האלו? אלו ימי עבודה. צריך שהאדם ירגיש שהוא עובד את ה'. **'והכנעה'** – זה אני חושב הדבר הכי קשה שיש כאן. הכנעה זה הדבר הכי קשה שיש. וגם כשאדם רק נכנע פעם אחת, מוריד את הראש – איזה נחת רוח זה לה'!

יש פסוק 'הראיתי כי נכנע אהבא מלפני, על כן לא אביא הרעה בימי'. אפלו שהנביא מעיד כי לא היה בכל מלכי ישראל יותר רשע מאהאב, רק בגלל שהאדם הזה נכנע – מיד הנביא נשלח אליו להודיעו 'לא אביא את הרעה בימי'. אדם שיודע להוריד את הראש ולהכנע לפני ה', החשבון אתו הוא אחר לגמרי.

'פחד ומורא מהשם' – באמת כשאדם מתבונן, הוא רואה שאלו ימים מפחידים מאד. נכון, צוחקים, אבלים תפוח דבש ואלה דברים, אבל כשמסתקרבים ימים אלה, פתאום מתברר לאדם שאלו ימים לא פשוטים, ימים מפחידים מאד.

'ויראה ממנו ומברך ומנוס אליו' – איזה דבר נפלא! כשאדם בורח מאריה, הוא לא בורח אל האריה, הוא בורח מהאריה. כאן, אתה מפחד מה', אתה רועד ממנו, ואתה בורח אליו*. איזה דבר גדול, לברח לה'.

וצריך לעשות **'תשובה, תחנונים, בקשה, כפרה וסליחה'**. זו העבודה שלנו בימים האלו. הרמב"ם כולל לנו כאן את כל העבודה של הימים האלו. בימים האלו צריך שהאדם יהיה נכנע, אלו ימים של תשובה, ימים שאדם יעשה חשבון נפש על המעשים שלו – במה אני יכול להשתפר קצת יותר, במה אני יכול להשתנות.

מה זה שנה שאני מתחזק רק לפעם אחת בלבד?

מִן הַשְּׁלַח עֲרוֹךְ כּוֹתֵב בְּסִימָן תּוֹרָה מְשֻׁהוּ מֵאֵד מַעֲנִי: "בְּעֶשְׂרֵת יָמֵי תְּשׁוּבָה לֹא יֵאָכֵל פֶּתַח לֶחֶם אֲרוֹמֵי (פת פלטר)". אני לא מבין – לפני עשרת ימי תשובה אני יכול לאכול, אחרי עשרת ימי תשובה אני גם אוכל. אז מה הבחינה? בעשרת ימי תשובה, אני מתנהג כאלו אני לא אוכל.

אולי תאמר, אתה עושה צחוק, איפה אתה נמצא? אם אדם אומר לך: "תשמע, אני מוכן לקבל קבלה לעשרה ימים, ואחרי עשרה ימים, אני חוזר למה שהייתי". מה היית אומר לו? "בסדר, זה גם משהו, אבל זה לא רציני".

האם היית מדמין שמרן בשלחן ערוך יכתב על זה סימן? באמת זה סימן שלם בשלחן ערוך, שיש בו רק סעיף אחד. זהו, זה מה שיש. היית מדמין לעצמך שעל זה מרן יכתב סימן שאומר "בעשרת ימי תשובה לא יאכל פת של גויים"?

אני אולי הייתי אומר לאדם בדור שלנו: "אשריך, כל הכבוד!" אתה יודע, הייתי אומר לו איזו מלה טובה, רק שישתק וילך. ככה אני הייתי אומר. אבל שמרן יכתב על זה סימן? הרי לפני כן הוא אוכל, אחרי כן הוא אוכל, רק בעשרת ימי תשובה הוא לא אוכל.

הרב דסלר מ'מכתב מאליהו' אומר שמרן נתן לנו כאן דרך של תשובה. לנו נראה כאלו – "תשמע, הוא צוחק עלינו, זה רק כמה ימים וזהו!" בחיים לא היינו חושבים שזאת דרך של תשובה. אבל הרב דסלר אומר "זו דרך של תשובה".

ההסבר לדברים הוא כזה: כל אחד מאתנו, בתוך הלב שלו, באמת רוצה להשתנות. אין אחד שאם נתקנס ללב שלו, שהוא לא מרגיש או הרגיש או רוצה להרגיש: "אני רוצה להשתנות". כמה הוא רוצה להשתנות? "אני רוצה ללמד, אתה יודע, כל יום ארבע שעות רצוף. באמת, אני רוצה להתפלל בדבקות".

אבל תשמע, יש יצר הרע מיוחד ביותר לענין הזה, זה אולי היצר הרע הגדול ביותר בעולם! שהוא בא ואומר: "שמע, אם אתה תהיה יותר מדי דתי, אתה תסבל בחיים שלך". ואם נתבונן נראה שבאמת כל אחד מרגיש את זה. תשמע, אם אתה תהיה כזה דוס, אז כשאתה בא הבייתה, אתה לא תוכל לאכול ארוחת ערב. עדיף שתצום, נכון? וגם אם אתה תאכל, אז רק לחם ומים, כי תארת איזה מין דתי אתה? עכשו אתה יושב בשלחן, איך אתה תדבר עם אשתך – הרי זה בטול תורה!

אם נסתכל בעולם נראה שזה מה שקורה לנו. אדם אומר: "תשמע, אני רוצה להתחזק, אבל מה, אל תגזים, ארבע שעות אני מתעלף במקום, ארבע שעות אני לא יכול ללמד!" זה בדיוק היצר הרע הגדול ביותר שיש.

אז מה עושים? בוא תטעם! תטעם פעם אחת, מה כבר יכול להיות? תנסה פעם אחת! טוב, הוא מנסה פעם אחת.

הוא מגיע הבייתה, אומר לעצמו: 'אני באמת, בדרך כלל בבית אני לא לומד, אני מגיע הבייתה לא לומד כלום. היום אני אגיע הבייתה, אחרי שאדבר עם אשתי, אכל ארוחת ערב, אחר כך בעזרת השם אני אלמד שעה. אבל רק פעם אחת!' ובאמת כשהוא עושה את זה, פעם אחת, אז הוא קולט 'וואו, תשמע, אפשר לחיות! אני לא מת. חשבתי שאם אני לומד שעה אני מתעלף. אבל הנה אני רואה שאפשר לחיות'.

מסביר ה'מכתב מאליהו' שזה מה שמרן אומר, זה השלחן ערוך שלנו. תשמע, אסור לך לאכול פת של גויים. אני לא יכול, אני חייב לאכול. בסדר, אבל עשרה ימים יכול לא לאכול פת של גויים, רק למשך עשרה ימים. וזה גם ימים קדושים, זה לא שאני אומר לך בבין הזמנים או משהו כזה, עכשו אתה יכול באמת לא לאכול!

ברגע שאדם טעם – 'ברוך ה', הצלחתי לא לאכול פת של גויים". באמת זה לא היה כזה נורא, להפך זה היה חזק מצדו. זהו, מכאן נפתח הפתח לכל הקבלות.

אומר ה'מכתב מאליהו', הסעיף הזה בשלחן ערוך, הוא הפסיכולוגיה הכי גדולה שיכולה להיות. זה נותן לאדם פתח לחיים שלו. כי כל אחד מאתנו באמת רוצה לעשות דברים טובים, אבל נראה לו שזה כבד עליו. אבל הוא חושב שזה רק לכמה ימים. ומתעלם מהיצר שאומר לו 'אבל מה יצא מחזק של רק כמה ימים – לא יצא כלום!', והוא מחליט שהוא יכול לפחות לנסותו וכאשר הוא מנסה, משם מתחילה כל ההצלחה שלו.

כל אחד מגדולי ישראל, מאיפה הם התחילו? אתה עוקב אחרי כל הספורים – ואתה רואה שפעם אחת היתה להם איזו גליה אחת, ומשם התחילה כל הגדלות שלהם. זה לא שהם, אתה יודע, למדו איזה 20 שנה ואז פתאום זה התחיל. לא, זאת פעם אחת של גליה, ובאותה פעם האדם עלה עד למעלה.

כמה אדם יכול לזכות בתוך הימים האלה! וזה מה שהשלחן ערוך בא ללמד אותנו, מה אפשר לעשות בימים האלו.

מחזוק אחד אפשר לצאת ממות לחיים

אני רוצה לספר לכם ספור. את הספור הזה ספר הרב מרדכי נויגרשל שליט"א. איזה ספור! אני אומר לכם, זה ספור מדהים, לא להאמין שהספור הזה התרחש, אבל שמעתי את זה ממנו, ספור מבהיל מאד.

אתם יודעים, הוא עובד גם בערכים, וגם הוא עורך מסעות לפולין, לאושוויץ, למחנות ההשמדה. הוא מלוח 'מסע' למקומות האלה, עם הדרך והסברים.

בדרך כלל, מי שמצטרף לשם אלה אנשים צעירים. ובדואי שאף אחד לא יבוא לשם מאותם אנשים ששכרו עברו את השואה – זה משהו שהם לא יכולים לחוות שוב. אבל פעם אחת התארגנה קבוצה גדולה, ובתוך הקבוצה הזאת הגיע אדם זקן שספר לאנשים שהוא עבר את השואה. אבל הפלא היה שהוא היה מאד מפנם בתוך עצמו, לא דבר מלה.

עכשו, בדרך כלל הרב נויגרשל, במטוס, בנסיעות, היה מסביר לאנשים מה קרה במקומות האלה, מספר מה שאנשים עברו בשואה. האדם הזה לא היה משתתף בכלל, לא מגיב, לא מדבר, שום דבר, ממש כלום. כלם הבינו היטב למה הוא שותק ככה, מן הסתם הוא אומר לעצמו: "אתה מספר ספורים? אני עברתי את זה! מה אתה מספר לי ספורים? אני לא צריך את הספורים שלך!" ככה אנשים חשבו בינים לבין עצמם.

בכל אופן, הוא הולך אתם, עם כל החבורה, והם מגיעים לאושוויץ. הם עושים סיור במחנה, בצריפים, ליד הגדרות, ואחר כך כחלק מהסיור נכנסים לתוך תאי הגזים. כדי שאנשים יראו. יש שם חריטות בקירות, ממה שאנשים חרטו בצפרנים שלהם כשנסו לטפס, אולי לנשם עוד כמה נשימות.

האדם הזה נכנס לתוך תאי הגזים. ברגע שהוא נכנס פנימה, עמד על המשקוף של הדלת וצעק: "ברוך אתה ה' אלוקינו מלך העולם שעשה לי נס במקום הזה!".

כלם לא הבינו, איך הוא מברך במקום הזה? הרי מי שנכנס לפה כבר לא יצא! אין במקום הזה בפנים, אף אחד לא יצא!

שאלו אותו: "מה זה?" תוך כדי שהוא בוכה מאד, הוא אמר: "כל הנסיעה כפיתי להגיע לרגע הזה – להודות לקדוש ברוך הוא. להודות לו שעשה לי נס במקום הזה".

הוא ספר: "היינו עשרה בחורי ישיבה. תפסו אותנו, והכניסו אותנו לתאי הגזים. זהו, סגרו את הדלת. התחלנו לשני חלקים. חלק מהבחורים, תמשה בחורים, אמרו: 'עכשו זה הרגעיים האחרונים – קריאת שמע, ודווי! תמשה בחורים, ואני הייתי אחד מתוך החמשה, אמרנו: 'על זה חז'ל אמרו – אפלו חרב חדה מנחת על צנארו של אדם, אל יתאש מן הרחמים'. על הרגעים האלו זה נאמר. אתה כבר מרגיש שזו חרב חדה, אתה מרגיש שהיא מנחת, היא על צנארה, אין שום סכוי בקרא תהלים! אלה הרגעים האלו עכשו, זה אמונה ובטחון!".

"וצעקנו תהלים, שיר למעלות, בכל הלב צעקנו. פתאום נפתחה הדלת, אנחנו החמשה שאמרנו תהלים עמדנו בסמוך לדלת, והגרמני פתאום צועק עלינו: 'תצאו החוצה', בתוך שניה כבר יצאנו, הייתה שם משאית של אספקה, והוא אמר לנו לפרק את כל המשאית, להכניס אותה לתוך המטבח".

"מה היה הספור? הגיעה משאית של אספקה, וכל העובדים עבדו שם בתוך המחנות, לא היה מי שיפרק את המשאית, את הסחורה של כל האכל לתוך המטבח. אמרו הגרמנים: 'מה, אנחנו נעבד? יש פה כמה בחורים בפנים – נוציא אותם שיעבדו, ואחר כך נחזיר אותם בחזרה'".

"הוציא אותנו, עבדנו בכל הלב, סדרנו, עשינו, נתנו את הלב ואת הנשמה. הגרמני הזה,

* ואם תבקשו לעוני, אברח ממך אליה. ואתכסה מחמתך בצלה, ובשולי רחמיך אחזיק עד אם רחמתיני (פתי מלכות לר' שלמה אבן גבירול). אנה אלה מרוחה, אנה מפניך אברח. אברח ממך אליה, ובצל דך אגיל אפרח. (דבי ישראל נגארה)

שהיה שם לפקח עלינו אמר: 'תשמע, אלו עובדים טוב! חבל להגיר אותם, אנחנו צריכים אותם, כי הם עובדים מהלב, עובדים טוב!'. ובאמת השאיר אותנו - אנחנו היינו התמשה שנצלנו".

"אתם יודעים איך זכינו? כמה פרקי תהלים שנו לנו את העולם! כמה פרקי תהלים - על הרגעים האחרונים האלו! לא קראנו את כל התהלים, אלא רק כמה פרקי תהלים ששנו אותנו מקצה לקצה, ממות בטוח לחיים ארזים. לא לחיים קצרים - לחיים ארזים! מבחורים מגיל 18 עד גיל 80. קבלנו 60 שנה, על מה? על כמה פרקי תהלים".

וואו, מה אדם יכול לזכות. מרן כותב: בעשרת ימי תשובה, אם אתה רוצה להתחזק, אל תאכל פת של גויים. אתה יודע מה אדם יכול להרויח מחזוק אחד - שנים על גבי שנים!

רבונו של עולם אני מבטיח לך שאני לא אעשן בשבת!

היה ספור שהיה מספר אותו הרב יעקב אדלשטיין זצ"ל. כשהוא היה מספר אותו, הוא היה בוכה. הוא אמר שכשהוא הגיע לרמת השרון, אחרי תקופה של כמה שנים, אמרו לו: "אתה רב העיר פה, יש פה איזה יהודי שמת, צריך להספיד אותו".

"אמרתי לעצמי: מה אני אספיד אותו? חלוני גמור, לא שומר שבת, לא כלום. לא מכיר אותו גם כן. מה אני כבר יכול להגיד עליו?".

הלך לשאל את החברים שלו: 'תגידו, ספרו לי ספור על האדם, שאני אדע מה להגיד בהלויה'.

אחד החברים ספר לו: 'תשמע, היה לנו מנהג - כל שבת קונים פצאונים, בירות, אלכוהול, ויושבים מול מסך טלוויזיה כל השבת. רואים טלוויזיה, שותים בירות, מדברים וצוחקים. האדם הזה, איך שהיה מתקרב הערב, הוא היה יוצא למרפסת, עושה סבוב, חוזר. עוד פעם יוצא, עושה סבוב, חוזר. אני אומר לו: 'הלו, מה קורה אתה? אנחנו באמצע המיתח של הסרט, מה אתה יוצא וחוזר, יוצא וחוזר?'.

והוא אומר לי: 'לא, אני רוצה לראות אם יש שלושה כוכבים בשמים. כי אם יש שלושה כוכבים, זה סימן שכבר יצאה שבת. אני רוצה לדעת אם יצאה כבר שבת או עוד לא יצאה שבת'.

ואני לא הבנתי מה הקטע שלו, מה אכפת לו אם יצאה שבת? הוא רואה טלוויזיה, לא שומר בכלל, רק מעניין אותו אם יצאה שבת - או שעוד לא יצאה שבת. זה מה שמעניין אותו'.

אני אומר לו: 'תגיד לי, אתה נורמלי? אתה עושה הכל בשבת - מדליק את האור, הכל. פתאום אתה יוצא לראות אם יצאה שבת?'.

והוא ספר לי את הספור שלו: 'אני אגיד לך מה שהיה. אני הייתי במלחמת העולם הראשונה, נלחמתי במלחמת העולם הראשונה (ראשונה או שניה, אני לא זוכר בדיוק, כמדומני הראשונה). ואני הייתי חיל בחיל הים האמריקאי. יום אחד, אנחנו עם אניה שלנו בלב ים, פגע בנו איזה טיל, פגיעה ישירה באניה. האניה התפרקה לגורמים, כל החילים מתו. אני באיזה שהוא אופן עפתי מהספון של האניה, נפלתי לתוך המים. בלב ים, אמצע האוקיינוס, איפה אני אלה, איך אני אצא מפה?'

אני רואה איזה משהו צף, איזו חתיכה, אחד מהשברים של האניה שצף במים. שחיתי בקשי רב לשם, פדי שיהיה לי במה להאחז. אני תופס את זה, ואומר לעצמי: 'מה עכשו אני עושה? לאן אני אפנה?'.

אמרתי לעצמי: 'תתקדם, לא משנה - מינה שמאלה, בין כך ובין כך אתה רחוק מכל העולם, תצטרך לאיזשהו כוון'. טוב, תוך שאני אוחז בחתיכה הזאת שעוזרת לי לצוף קצת, אני מתחיל לטוחות. מטפעי אני שותן טוב, וכך אני מתקדם לאט לאט. עוברת שעה, שעה וחצי, ואני מרגיש שזהו - אין לי כח, הכח שלי נגמר. כמה אתה יכול? גם אתה לא רואה כלום, אתה לא רואה לאיזה כוון אתה יכול להנצל'.

פתאום הרגשתי שזהו, אני מרגיש שזה נגמר. הרמתי את העיניים שלי לשמים, ואמרתי: 'רבונו של עולם, אני אומר לך - אם אתה מציל אותי, אני מבטיח לך, שאני בשבת לא אעשן. אני אומר לך, מבטיח לך, בשבת אני לא אעשן'.

הוא ממשיך ומספר: רבע שעה עברה, ופתאום אני שומע קול של מסוק. כנראה נשלח לחפש אולי נצולים. לא היה לה שום הסבר, אני נכפתי בקשי בידים בכוחות אחרונים. הם זהו אותי, שלחו לי חבל הצלה, תפסתי את החבל, העלו אותי למעלה, וככה נצלתי'.

אני את הקבלה שלי קבלתי על עצמי - אני בשבת לא מעשן. מדליק אור, רואה טלוויזיה, הכל. אבל, לא מעשן! לכן אני יוצא החוצה לראות אם עוד לא יצאה שבת. ואם כבר יצאה שבת, אז אני יכול כבר לעשן'.

הרב יעקב אדלשטיין היה מספר את הספור הזה והיה בוכה, ואמר: 'זה אדם שכבר נגזר עליו מיתה. כל החילים האחרים מתו. והוא בודד בלב ים, בודאי נגזר עליו מיתה. הוא לא היה בתוך בית ננסות. לא, הוא היה בלב ים - נגזר עליו מיתה. ותראו מה זה, הוא קבל על עצמו חזוק אחד - רק לא לעשן בשבת. זה כבר נתן לו לחיות חיים ארזים'.

מה אדם יכול לזכות מכל חזוק קטן שהוא מתחזק, מכל צעד אחד שהוא צועד? זה דבר שאי אפשר לתאר מה אדם יכול להרויח!

זה היצר הרע שבא אלינו פה, וזה השלחן ערוך שבא לשבר את היצר הרע הזה, שהוא אומר לך: 'מה שאתה עושה לא שווה כלום. במה אתה מתחזק? אם אני קבלתי על עצמי שעה לא לדבר לשון הרע' - איזה שטיות אלו! ותגיד לי, שעה לפני כן אתה מדבר, שעה אחרי כן אתה מדבר, ורק בשעה הזאת אתה פתאום צדיק ולא מדבר - איזה שטיות אלו!'.

בא השלחן ערוך ואומר לך: על זה אני כותב לך סעיף מיוחד, סימן מיוחד! אני כותב לך - יום לפני, יום אחרי, זה לא משנה. אבל אם באמצע תוכל להתחזק, זה שווה הכל!

עוד דבר חזק בעיני. כותב המכתב מאלוהי, שכל אדם יקבל על עצמו קבלה 'חד פעמית', קבלה לפעם אחת בלבד. אבל שתהיה קבלה חזקה מאוד.

למשל - יום אחד תתפלל כמו הרב קוק, שמונה שעות תפלה. יום אחד תלמד עשר שעות רצוף. יום אחד, אולי תעשה תענית דבור. תלמד סדר אחד בתענית דבור. יום אחד, ואולי הכי קשה שיש, תכבה את הטלפון. זה קשה מאוד, אני יכול לצום שבוע, אבל אל תכבה לי את הטלפון. זה איזה נסיון בשבילנו! איזה נסיון, אנחנו ממש בניסיונות.

מה אני מרויח מזה, הרי זה רק חד פעמי? כותב המכתב מאלוהי: זה יסוד עצום - עצם זה שפעם אחת נגעת שם, ובוא היום שתראה לגעת שם עוד פעם. אבל אם אף פעם לא תלמד בתענית דבור, אתה תמיד תגיד 'קשה לי, אני לא מסוגל, תשמע, זה גדול עלי'. אבל אם יום אחד, פעם אחת, תטעם את זה - כבר תראה לטעם את זה עוד פעם, כבר יבוא לך רצון אמיתי לזכות לזה עוד פעם.

כל זה כלול בתוך הסעיף של השלחן ערוך הזה. חיב אדם לשבר את ההרגלים שלו, גם אם זה לפעם אחת. כי אם פעם אחת זה ישבר - אל תראג, נפתח הפתח מכאן ולהבא.

אני חוזר בתשובה - אני עושה יום ה'דלת' לפי התאריך העברי!

ספר פעם יהודי אחד, שהגיע לאדמו"ר מקלויזנבורג. בדיקו התחילה השואה, והוא אומר לו: 'רבי, אתה רואה - מלחמות, אנשים הרוגים, מפחיד מאוד. אני החלטתי לחזור בתשובה'. 'תגיד לי, שואל אותו האדמו"ר, 'במה אתה חוזר בתשובה?'.

"אז הוא עונה: כבוד הרב, עד היום עשיתי יום ה'דלת' לפי התאריך הלועזי. מהיום, אני חוזר בתשובה - אני עושה יום ה'דלת' לפי התאריך העברי'.

איזו תשובה עניקת, ממש תשובה מאהבה! אני אומר לך, זה אפילו עם עוגות - זו לא תשובה רגילה, זו תשובה מאהבה ללא ספק!

אומר האדמו"ר מקלויזנבורג, "התחלתי לצחק. אמרתי לעצמי - אני מכיר הרבה אנשים, הרבה קבילות, הרבה עניינים. שמעתי על הרבה חזוקים, אבל כזה חזוק - אני לא מכיר'.

"צחקתי. אני מאמין שגם כל המלאכים בשמים צחקו. היחיד שלא צחק - זה היה הקדוש ברוך הוא. קדמא בריך הוא לא צחק! הוא היה במלחמה. חמש שנים של מלחמה, של חרבון! והאלקים שמר עליו'.

היה לנו מלחמת המפרץ, היה לנו מלחמת לבנון השנייה, חדש אחד, כבר יצאו לנו קרנים. אתם יודעים מה זה חמש שנים מלחמה! חמש שנים של שואה! הוא היה בתוך היד של מלאך המות, והאלקים שמר עליו.

למה? כי הוא עשה צעד אחד קדימה. נכון, אתה צודק - יש עוד מיליון צעדים. אבל צעד אחד הוא עשה. הוא הרגיש שבשבילו זה נקרא שנוי. בורא עולם קבל את התשובה הזאת.

תגבר... ועליו תבא ברכת טוב!

האם אתם יודעים מה המלה הראשונה שבה נפתח השלחן ערוך? המלה הראשונה בשלחן ערוך היא "תגבר!" (תגבר כארי לעמד בבקר לעבודת בראי שיהא הוא מעורר השחר). זהו, אם יש "תגבר", אז תמשיך לקרא את השלחן ערוך. אם אין "תגבר" - סגר.

זה לגבי המלה הראשונה, והאם אתם יודעים מה המלה האחרונה של השלחן ערוך? השלחן ערוך מסתיים במלים: "עליו תבא ברכת טוב!" (חשון מפשט סימן תכו סעיף ט). תראו איזה יפי, המלה הראשונה "תגבר", המלה האחרונה "עליו תבא ברכת טוב", איזה דבר נפלא!

כשאדם פעם אחת מתגבר, מרן כבר אומר לך את הסיים. פעם אחת תתחיל, פעם אחת תתגבר, אני כבר אומר לך את הסיים "עליו תבא ברכת טוב".

הרב אריה שכטר נכנס מהחלון אל החזון איש

ספר הרב אריה שכטר: בסוף ימיו של החזון איש, אשתו לא הסכימה שיכנסו אליו הביתה. החזון איש היה מאד חלש. הרב אריה שכטר היה ממש דבוק בחזון איש מאד מאד.

הוא החליט: אני חייב להכנס אל החזון איש, לא יעזר שום דבר. אני נכנס אל החזון איש! אז הוא חשב לעצמו: מה אני יכול לעשות? אני יודע, אני יכול לטפס על הגדר, ומהגדר להגיע אל החלון, והחלון להכנס לחדרו של החזון איש.

וכך הוא מספר: "התחלתי לטפס, והחזון איש ראה אותי וסמן לי שאני אעלה. טוב, אני מטפס על הגדר מנסה לתפס את החלון, ופתאום החלקתי. מה אני אעשה? אבל אם החזון איש אמר לעלות, אני עולה. עליתי עוד פעם, ושוב החלקתי. חזרתי שוב, עליתי על הגדר, תפסתי בחלון וזהו הפעם הצלחתי. הצלחתי לעלות אל החלון, ונכנסתי דרך החלון לחדרו של החזון איש'.

"ואז אומר לי החזון איש: 'תדע לך, זה העולם שלנו. עולים, נופלים, עולים, נופלים. בסוף מצליחים. אין דבר כזה שאיך שאתה מחליט, מיד אתה עולה. לא קים. יש עליות, ירידות, נפילות. אחר כך אתה מחזיק מעמד'.

אין דבר כזה שאדם מיד, על המקום, איך שהוא מחליט להשתנות - נואו, אתה כבר רואה אותו 'בבא סאלי'. לא, אין דבר כזה. זה צעד ועוד צעד, וישלב ועוד שלב, ונפילות ועוד נפילות, ולבסוף האדם בהכרח מצליח'.

עוד דבר בשם החזון איש. נגש אלי תלמיד חכם אחד, במוצאי יום כפור, ואמר לו: 'הרב, אני מרגיש שזהו, עבר יום כפור, ואני לא מרגיש שנוי, אני ממש לא מרגיש שום דבר'.

'ומי אמר לך, ענה לו החזון איש, 'שבנורא עולם לא מתענג מרגע אחד של חזוק. מי אמר לך שבנורא עולם לא מתענג מרגע אחד של קרבת השם'.

אנחנו נמצאים עכשו בעשרת ימי תשובה. בימים האלו, כל אחד יראה במה הוא יכול להשתנות. גם אם השנוי יהיה רק בעשרת ימי תשובה, גם אם השנוי יהיה רק יום אחד, ויהיה רק רגע אחד - אדם יכול לעשות מהפכה בכל החיים שלו.

זוכה אותנו השם, יחד עם כל בית ישראל, שנופה, יחד עם כל בית ישראל, למשיח ברהמים, מתוך תשובה אמיתית. אמן ואמן.